

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

ІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

22 листопада 2018 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

22 листопада 2018 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2018

УДК 81'37

П 78

П78 Проблеми лінгвістичної семантики : III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (22 листопада 2018 року). Збірник матеріалів. – Рівне : РДГУ, 2018. – 203 с.

The Problems of Linguistic Semantics : The 3rd International Scientific and Practical Internet Conference (November 22, 2018). The Collection of Conference Proceedings. – Rivne : RSUH, 2018. – 203 p.

У збірнику матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми лінгвістичної семантики» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної семантики, зіставної семантики, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings «The Problems of Linguistic Semantics» focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive Semantics, Contrastive Semantics, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Units, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

УДК 81'37

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Михайлова Є.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Константинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(*протокол № 10 від 27.11.2018 р.*)

© Автори публікацій, 2018

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

BAUZER A.	THE IMPLICATIVE TYPE OF SEMANTIC DERIVATION: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	8
DEMENCHUK O.	TOWARDS MODELING LEXICAL SEMANTICS: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	10
IEGOROVA A.V., BOKLAN Y.V.	PECULIARITIES OF OCCASIONAL WORDS IN FANTASY LITERATURE (USING THE EXAMPLE OF J.K. ROWLING'S BOOK SERIES "HARRY POTTER")	13
КІНАЩУК А.В.	МОДЕЛІ СЕМАНТИЧНОГО ОПИСУ ЛЕКСИКИ	16
МІЗИН К.І.	ШЛЯХИ ПІДСИЛЕННЯ ЛІНГВОМЕТОДОЛОГІЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ НА ОСНОВІ КОРПУСНОБАЗОВАНОГО ПІДХОДУ	20

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ

БИЧКОВ Л.О.	КОГНІТИВНО-ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРНИТОНІМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	24
--------------------	---	----

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

АЛАДЬКО Д.О.	МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ «РОЗМІР – ПОСУД ТАКОГО РОЗМІРУ» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	29
ВАСИЛЬЄВА О.Є.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ СМАКОВИХ НОМІНАЦІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	31
КОСТЮК І.В.	СЕМАНТИКА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	34
КУЧМА Т.В.	АСОЦІАТИВНЕ ПОЛЕ «ВЧИТЕЛЬ» В УКРАЇНСЬКІЙ, ПОЛЬСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ (ЗА ДАНИМИ ВІЛЬНОГО АСОЦІАТИВНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ)	39
ОКСАМИТНА К.С.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПЕРЦЕПТИВНИХ НОМІНАЦІЙ «М'ЯКИЙ / DOUX» В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВАХ	41

*III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

ПАВЛОВСЬКА Л.О.	СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ	46
ПАЮК В.Л.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ТАКТИЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЇ «ГОСТРИЙ / SHARP» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ)	49
ЦУП О.В.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ЗНАЧЕНЬ ЗВУКОВИХ НОМІНАЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)	52
ЯСІНСЬКА Т.А.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ СЛУХОВОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЇ «ТИХИЙ / STILL» В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ)	55

ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

АЛАДЬКО О.Д.	КВАЛІФІКАТИВНІ МЕТОНІМІЧНІ МОДЕЛІ В НАЗВАХ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	60
ОРЕЛ І.І.	ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ЗАГОЛОВКАХ НІМЕЦЬКИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ СТАТЕЙ	63
ТАРАСЮК Н.Ю.	СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНИЙ АСПЕКТ МОТИВАЦІЇ ФРАНКОМОВНОЇ СЛОВОТВІРНОЇ МОДЕЛІ НОМІНАТИВНИХ ЧАСТИН МОВИ	67
ЧЕРЕМІСІН М.В.	СЕМАНТИЧНІ ГРУПИ ГУСТАТИВНИХ НОМІНАЦІЙ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	71

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

БОРЗЕНКО О.П.	ТЕКСТ ЯК СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА ОДИНИЦЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	74
МИХАЙЛОВА Є.В.	КАТЕГОРІЙНА СЕМАНТИКА ТУРЕЦЬКОГО ПРИКМЕТНИКА: АТРИБУТИВНІ СЛОВОФОРМИ ІЗАФЕТНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ	77
МОЗГОВА Я.О., ТИТАРЕНКО В. В.	СПЕЦИФІКА ЕКСПРЕСІВНОГО ЗАБАРВЛЕННЯ СЛОВА	81

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

АРТЬОМОВА Є.О.	COMPUTER-MEDIATED COMMUNICATION AS A SOURCE OF VOGUE WORDS AND COINAGE	85
ГЕТЬМАН З.О., МОРЕНЕЦЬ І.М.	КОМУНІКАТИВНА СПРЯМОВАНІСТЬ АКТУАЛІЗОВАНИХ РЕЧЕНЬ ЯК СКЛАДОВА ПРАГМАТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ДІАЛОГІЧНОГО ТЕКСТУ	88

*III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

КАЛІНГЧЕНКО М.М.	ТВОРЧИСТЬ ЕМІЛІ ДІКЕНСОН В ДИСКУРСІ ПОПУЛЯРНОЇ ЖІНОЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ АМЕРИКИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОРІЧЧЯ	92
МАРТИНЕНКО О.Є., ДИШЛЮК О.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ В ГАЛУЗІ АВТОМОБІЛЕБУДУВАННЯ	94
МАРТИНЕНКО О.Є., ТКАЧУК К.М.	ДО ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ В ГАЛУЗІ МАРКЕТИНГУ	96
НАЙДИЧ А.О.	«LIVE OAK, WITH MOSS» – ДІЙСНА ІСТОРІЯ ПРО «ГЕЙ-МАНІФЕСТ» ВОЛТА ВІТМЕНА	99
ПРИМІЧ О.В.	ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ	103
ЧЕРЕМІСІН М.В.	СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТАФОРИ ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ У РОМАНІ Д. БРАУНА «КОД ДА ВІНЧЬ»	108
ШЕВЧУК Л.О., ФЕДОРЧУК А.О.	ДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СПЕЦИФІКИ ТРАКТУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ОЗНАК ЕКФРАЗИ	111

СЕМАНТИКА І ПЕРЕКЛАД

ВИФАТНЮК Л.О.	ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА РОЗКРИТТЯ РИС ХАРАКТЕРУ ОСОБИ	114
ГЕРАСИМОВА Н.І.	СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	116
ДЕЙНЕКО А.І.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ТА ТИПИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ	119
ДЖУРИЛО А.П., ГАСВСЬКИЙ Я.С.	КЛАСИФІКАЦІЯ ІДІОМАТИЧНИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД	122
ДЖУРИЛО А.П., ІЛЬІНА В.Д.	АНГЛОМОВНИЙ РЕКЛАМНИЙ ДИСКУРС: СОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ	125
ДЖУРИЛО А.П., МАРЧЕНКО А.М.	ДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ЯК ОСНОВНОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ АДЕКВАТНОСТІ В ПЕРЕКЛАДІ	128
ДЖУРИЛО А.П., СЛЄПНЬОВ О.В.	ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ГУМОРУ	131
ДЖУРИЛО А.П., ХЕЙЛИК Д.А.	ДО ПИТАННЯ ЗАГОЛОВОКУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ ЯК ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ	134
ДОВГАНЕЦЬ В.І., ГЕРАСИМОВ В.В.	ДО ПИТАННЯ РОЗГЛЯДУ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНОЇ СПЕЦИФІКИ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ НЕОЛОГІЗМІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	137

*III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

СТОРОВА А.В., ПАВЛЮК Н.О.	ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	140
КІРЕЯ Г.І.	СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ОНІМІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ ДЖ.Р.Р. ТОЛКІНА «ГОБІТ, АБО ТУДИ І ЗВІДТИ»)	143
ЛЕЙЦЮСЬ Г.М., ЛАПТІНОВ М.А.	ДО ПИТАННЯ ПРО СЕМАНТИЧНІ ЗАСОБИ УТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ	152
ЛЕЙЦЮСЬ Г.М., СТРИЖКО І.С.	ДО ПИТАННЯ ПРО СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ЧАСОВИМ КОМПОНЕНТОМ "SECOND" УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	155
ЛИТНЄВА Г.П., ДЕНИСАЙКО К.Ю.	РОЛЬ ЗАПОЗИЧЕНЬ ЯК СПОСОБУ ЗБАГАЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТРАНСПОРТНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	157
ЛИТНЄВА Г.П., КОВАЛЬ І.І.	ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ ОДИНИЦЬ У ТЕКСТАХ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ	161
МАК В.В.	ЕКСПРЕСІВНОСТІ НА СИНТАКСИЧНОМУ РІВНІ У АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	164
МАРТИНЕНКО О.Є., АБДУРАХМАНОВА НА.	ДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СЕМАНТИЧНОЇ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОЇ МЕТАФОРИ	169
МИРОНЕНКО О.Ю.	ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ ХОРОБРІСТЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	172
МОЗГОВА Я.О., КРАВЧЕНКО А.М.	СПЕЦИФІКА ПОНЯТТЯ ЕМФАЗИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	180
МОШКОВСЬКА Л.М., ХИЛЮК М.М.	СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ЗАГОЛОВКІВ АНГЛІЙСЬКИХ ФІЛЬМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	182
НІКОЛЬСЬКА Н.В., ЄРЬОМЕНКО Д.М.	ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ	185
ШЕВЧУК Л.О., ДМИТРИЄВА Є.І.	ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОГО АСПЕКТУ В ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ ПРОЦЕСУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	188
ШЕВЧУК Л.О., КАДЕМА О.В.	ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В АНГЛОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ	191

*III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

ШЕВЧУК Л.О., ПАПАЯНІНА А.О.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВИ ДОКУМЕНТІВ У РАКУРСІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ	193
ШЕВЧУК Л.О., ПОГОРІЛА Е.С.	ПЕРЕКЛАД ЯК МІЖКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ КОМУНІКАЦІЇ	197
ШЕВЧУК Л.О., ЧЕХІВСЬКА А.П.	ФРАЗЕОЛОГІЗМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА МЕТОДИ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ У СФЕРІ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	200

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

УДК 81'373:81(420):81(477)

Аладько Д.О., канд. філол. наук
Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне

МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ «РОЗМІР – ПОСУД ТАКОГО РОЗМІРУ» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Однією з якісних характеристик будь-якого артефакту є його розмір. Тому, розглядаючи номінації посуду, що є позначеннями конкретних матеріальних об'єктів певного розміру, ми вважаємо доцільним виділити метонімічну мотиваційну модель «розмір – посуд такого розміру». Ю.Д. Апресян називає такі значення параметричними (тобто такими, що характеризуються високим ступенем властивості за даним параметром), відносячи до них просторові характеристики об'єкта [1, с. 203].

Кожний предмет має розмір, але номінуються за цією ознакою лише ті предмети, які мають крайні вияви або співвідносяться за розміром у номінативному ряді. Норма передбачає рівновагу ознак і співвідноситься із стереотипним уявленням про середню кількість ознаки, яка властива об'єкту.

До цієї моделі ми відносимо номінації, які мотивовані загальними характеристиками об'єкта: величина, довжина, висота і т. п. Розмір в розумінні кількості, яку вміщує предмет, ми вважаємо доцільним виділити в окрему модель, яка буде розглянута нижче.

В англійській мові в основу категоризації та найменування більшості подібних об'єктів покладено їх опозицію як предметів маленького – великого розміру. Номінації *wee* «невелика чашка, склянка» (діал. «невелика кількість» [5, т. 6, с. 419]; *kit* «маленька миска» (від діал. *kit* «щось невелике») [5, т. 3, с. 457]; *miniature* «дуже маленька пляшка віскі чи іншого напою» [4]; *tot* «невелике вмістище для пиття» (від діал. *tot* «дрібничка») [5, т. 6, с. 200]; *trinket* «невелике вмістище для пиття» (від діал. *trinket* «дрібничка») [5, т. 6, с. 238] протиставляються таким номінаціям, як *magnum* «винна пляшка, що вміщує еквівалент двох стандартних пляшок» [4]; *doubler* «велике блюдо» (актуалізація подвійного розміру) [4]; *whumpie* «тарілка, яка вміщує достатньо їжі на двох осіб» (від *whumper* «будь-який предмет

великого розміру для свого класу») [5, т. 6, с. 482]. Проміжну позицію між «великими» та «маленькими» займають номінації, що базуються на ознаці середнього розміру: *middie* «склянка чи пляшка, що вміщує 285 мл пива» [4]; *half-bottle* «пляшка в половину стандартного розміру» [4]. Окрім опозиції «великий – маленький», основою для найменування може стати довжина, висота об'єкта. Довжина предмета в англійській мові експлікується в назві *yard* «умістище в формі рогу довжиною в ярд» [4]. Висота актуалізується в складеній номінації *tall glass* «висока коктейльна склянка» [4], що протиставляється в даному випадку склянці звичайного розміру.

В українській мові довжина предмета актуалізується в словотвірних дериватах *довжинка* «висока посудина» [3, с. 49]; *довжанка* «високий глечик для молока» [4]. Величина об'єкта як ознака номінації експлікується також у назві *махітка* «малий горщик» [4], що співвідноситься з кількома англійськими назвами (*wee, kit, miniature, tot, trinket*). Українські найменування *півмесок, полумисок* «тарілка» [4]; *половинчик* «пляшечка в одну восьму літра» [4] мають ознакою номінації половинний від звичайного розмір предмета посуду і корелюють з англійською назвою *half-bottle*.

Зазначимо, що величина предмета посуду може бути експлікована і суто морфологічними засобами – за допомогою суфіксів, що надають слову зменшувальний чи збільшувальний характер. Оскільки детальне вивчення особливостей афіксального словотвору не є метою цієї роботи, наведемо лише декілька прикладів такої зміни значення, які зафіксовані в діалектних словниках як окремі номінації.

Назва предмета посуду більшого розміру ніж звичайний реалізується в найменуванні *стаканяра* «велика склянка», суфікс -яр- при цьому надає слову ще й пейоративного характеру. Зменшувальні суфікси є більш різноманітними: -ин-, -ок-, -яток-, -чик-, -ик-. За допомогою наведених суфіксів утворюються деривати *мищина* «маленька миска» [3, с. 102]; *флящина* «пляшечка» [4]; *кітлик* «малий казанок» [3, с. 79]; *ронделик* «маленька каструлька» (від *рондел* «сковорідка») [4]; *килішок* «чарка» [2, т. 1, с. 348]; *кубашок* «менша кварта» [4]; *горнятко* «маленький горщечок» [4]; *мисятко* «маленька миска» [2, т. 1, с. 441]; *лагунчик* «глиняний глечик» (від *лагун* «глиняний глек на два – три відра») [4].

В англійській мові серед номінацій посуду також існують зменшувальні форми, наведемо номінації, які зафіксовані в словниках як окремі одиниці: *coggy* «невелике вмістище для пиття» (від *cog* «умістище») [5, т. 1, с. 693]; *tinny* «невелика чашка» (від *tin* «чашка») [5,

т. 6, с. 158]; *bowley* «невелика миска» [5, т. 1, с. 366]; *kitty* «невелика чашка» (від *kit* «чашка») [5, т. 3, с. 457]; *pipkin* «горщик, мисочка» (зменш. від *pipe* «барильце») [4]; *rannikin* «каструлька» [4]; *sannikin* «чашечка» [4].

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що метонімічна мотиваційна модель «розмір – посуд такого розміру» є продуктивною в обох досліджуваних мовах. Найменування артефактів, що мають ознакою номінації розмір, утворюються як шляхом суто семантичної деривації, так і за допомогою афіксальних словотвірних дериватів, в основі яких є ідеалізована когнітивна модель. Перспективним виглядає подальше дослідження мотиваційних моделей номінацій артефактів у зіставлюваних мовах з метою вивчення перехресних зв'язків різних лексико-семантичних груп та відображення у мовних одиницях культури та побуту народів.

Список використаних джерел:

1. Апресян Ю. Д. Избранные труды : В 2 т. / Юрий Дереникович Апресян. – М. : Школа «Языки русской культуры» : «Вост. лит.» РАН, 1995. – Т.1: Лексическая семантика: Синонимические средства языка. – 472 с.
2. Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок : у 2 ч. / Михайло Йосипович Онишкевич. – К. : Наукова думка, 1984. – Ч. 1. – 1984. – 496 с. ; – Ч. 2. – 1984. – 516 с.
3. Піпаш Ю. О. Матеріали до словника гуцульських говірок / Ю. О. Піпаш, Б. К. Галас. – Ужгород : Ужгородський нац. ун-тет, 2005. – 266 с.
4. АВВУУ Lingvo 12 [Електронний ресурс] : електронний словарь. – 4,7 Gb. – АВВУУ Software, 2006. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Mb Ram ; Windows 98, 2000, XP. – Назва з контейнера.
5. Wright J. The English Dialect Dictionary : 6 vol. / J. Wright. – London : Published by Henry Frowde, 1898 – 1905. – Vol. 1. – 1898. – 864 p. ; – Vol. 3. – 1902. – 698 p. ; – Vol. 6. – 596 p. + Supplement. – 179 p.

УДК 81'37:159.93-115

Васильева О.Є., магістрант

Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне

**СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ СМАКОВИХ НОМІНАЦІЙ
В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ**

Смакове сприйняття є одним із першочергових об'єктів у процесі номінації. При цьому одним із продуктивних способів номінації на